

Abonnement pour un an
250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mars 1924 — No 163

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بچق ایرادر .

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۳ - ۱ مارت ۱۹۲۴

بو کونلرده استانبولده بولونديغيمه ممنونم . اطرافده تورك وطنداشلى وار . بو وطنداشلى نسللردن برى اولديغندن ده ازايله حردرلر . تمى ايدرم كه حريتگى ترصين واستعمال ايدم سگىز وبوندن مستفيد اولاسگىز . .

بوكونلرده يومروى رقلنج همى بر ملتى حمايه ايدم نه نو . كيا بالامىز كندى قلعج قوتنه استياد ايتكم . قالفيسيريه علمنده كى تربيه نه غايه ايتكم . سوفى ادايه همدم . بر ملت بالامىز حقانيت و استقامت ، غزم و سهى ايله ايلرى كيرمه بيلير .

افراطكار فكر جريانلرينه منسوب دكلم . مفرطلر بزم و كنديلرينك و قتلر بزم اضاعه ايديوورلر . مرتجعلرك ال بويوك دوستى اختلاجيلردر . فاشيزم حركتى اختلاجيلك بر عكس العمائدر . بوكونكى مفرط ملتپرورلك ده اويلهدر . بن هرايكى افراطه دشمنم بر آدمى يومروى دكل ، قافاسى حمايه ايدر . بر آدمى بويى ، ثقلى دكل ، سنجيه سى تميزايتديرير . بزهيمز ده موقراسى نك ممللرى يز . يالكىز آوروپا و آسياه موقراسيسنك دكل ، جهان دموقراسيسنك . انسانى مزيتلردن قوت آللى يز .

سزى مدافعه ايتدم . چونكه حقه كن اولديغنى ظن ايديووردم . (سهور) معاهده سنك علمينده ايدم بومعاهده نك بر صلح دكل ، بر حرب معاهده سى اولديغنه قائم . بز صلحك جبراً قبول ايتديرلمسنه طرفدار دكلز ، عدالت و حقانيتله ، مذاكره و مناقشه طريقيله صلحه وارملى در .

ديانك ان ممتاز انسانى ، اور ياكى راسيالى صلحه مظهر ايدم لك انسانلر اولامقدر . . .

كشفيات فنيه و وحدت اشيايه دوغرى تقرب « وحدت اشيا ، وحدت قواى مؤبدر »

بسيط بر ماده ظن اولنان تونكستن يكرمى بيك درجه حرارتله « ههليوم » عنصرينه اونورلى مادهيه انقلاب استدى !! تونكستن Tungsten ويا اسم ديكرله وولفرام Wolfram ۱۸۴ آتوم ثقلنده بر جسم بسيطدر . بونك عدد تامى درت كره قرق آلتيدر . اوقويان بونى نه دن

بويله تعريف ايديوورسين ؟ سؤالى ايراد ايدرسه سببى قيصه جه تعريف ايدم : جزلرى آيريلاميان يعنى نه حرارت و نه ده الكتريك قوتيله ونه بشقه واسطه ايله كنديسندن كنديسنك غيرى بر ماده حيقاريلاميان جسمه فن لسانجه شمدى به قدر جسم بسيط دينيوردى . مثلاً صودن ، يانان موالداً ايله ياقان مولداً الحوضه ناميله ايكي ماده تفريق ايتديكمز ايچون صويه جسم مركب ديرز ؛ فقط نه مولداً دن : ده مولداً الحوضه دن بشقه بر ماده حيقارامازدق وبونلره آيرى آيرى بر جسم بسيط اسمنى ويرپردك ، هپ بو منوال اوزره شمدى به قدر كشف اولنان واده ايديلن ۸۷ مادهيه مواد بسيط اسمنى ويرمش ايدك ؛ لكن بوكونه قدر غير ممكن عد اولنان بارين ممكناندن عد اولنه بيلير ؛ حتى مشهور كيميا كر « لاووازى به » اجسام بسيطه به وسائط حاضره مزه نظراً « نسبةً بسيطاً » اسمنى ويرمكدن صاقمه مشدر ؛ چونكه اوده او عصرده اسرار طبيعى كشفه تقرب ايتكمه برابر حقيقت اشياى طانيقندن اوزاق ايدى . بيوك كيميا كر سير « داوى » بوندن ۱۱۲ سنه اول . « معدنلرى تغيير و تحايل و تكرار تركيب ايتكمه موفقيت ، فنه فوائد عظيم تأمين ايدم جكدرك ؛ كيميا كر ايچون مأىوسيت اولمهالى بوكون كشف اولنمى يارين « ده » نك آيينه صبر و ثباتندن عكس ايدرك ميدان علميته حيقه جقدر « ديوردى داهى اعظم (ابن سينا) بو حقيقته مواصلايت ايچون پك چوق اوغراشمش و عصر لرجه خلفلرينك تنقيدينه و حتى استهزاسنه بيله اوغرامش ومالايعنى ايله اوغراشان منطقى برسيميا كر اولقله اتهام اولنش ايدى !! لكن يكرمى سنه دنبرى حكمت ، كيميا ، رياضيات و فنون سائر بشقه بر صفحه به كيرمش ويكى چيغيرلر آجيلمش و عظيم تبدلات فكريه ايله نتيجه لئك اوزره انقلابات ماديه و معنويه حصوله كتر مشدر . يقينده بشرى ده پك چوق انكشافات معظمه نك شاهده اوله جقدر .

ماده ، جزء لايتجزا (آتوم) دينلن و كوزله كورولمىن اوفق پارچه جيقلردن متشكلدر . بونلر اوقدر اوفاقدرلر كه بونلر يكرمى ميليارى برى برينه يناشد برلسه آنجق بر ميلى

كشفيات فنيه و وحدت اشيايه دوغرى تقرب « وحدت اشيا ، وحدت قواى مؤبدر »

بسيط بر ماده ظن اولنان تونكستن يكرمى بيك درجه حرارتله « ههليوم » عنصرينه اونورلى مادهيه انقلاب استدى !! تونكستن Tungsten ويا اسم ديكرله وولفرام Wolfram ۱۸۴ آتوم ثقلنده بر جسم بسيطدر . بونك عدد تامى درت كره قرق آلتيدر . اوقويان بونى نه دن

یوکسك اولان اجرام هاویه ده و مولد المأدن غیری موادك عدم وجودی ، ثقلت آتومیلری یوکسك اولان ماده لرك شدید حرارته عدم مقاومتلرندن ایلری کلیور . ایشته اصل بوجهتی اثبات ایتمك ایچون مجرب و مدقق کیمیا کرلر و حکمت شناسلر از جمله « آندرسون » تونکستن ماده سندن غایت اینجه و قیصه تللری شدید حرارته متحمل بر بالونه تعلیق ایدرک و اوتوز بیک « وولتا » قوتبده بر باتریایی تللرک هر ایکی اوجنه تماس ایتدیره لرك واحدده شدتلی بر الکتریک ییلدیرمی بوشالته رق تونکستنی یکریمی بیک درجه حرارته معروض قیلماغه تللر بر دنبه غائب اوله رق حکمت و کیمیا جه نجیب ماده لر دن بری اولان « هه لیوم » انقلاب ایتمش بالون نور ایچنده قاله رق کول و یاخود دیگر بر رسوب فلان ترك ایتمه مشدر . بو تجربهلرک بزه الهامی پک بیو کدرو بزه کوستریور ، که موجودات یعنی قوا ایله قائم اولان کافه اشیا کوکلرده نصلسه ، طور اغمزده ده اویله در . هرشی بر تمادیدر . حرارت شدیدیه مالک اجرامده ثقلت آتومیله ری یوکسك اولان ماده لر نصل دیکیش طوتدیرمه ازیسه لر ، عینی ماده لر کره مزده دخی شدید حرارته معروض قالدقلرنده کونلشمزده کی ماده لره منقلب اولیورلر ؛ بنی بیلیرسه ک سنکله یم دیورلر . بو کی تحلیللات و کشفیات فیه ایچون قوللانیلان بونجه آلات وادواتدن ، اصوللردن و فن اوغرنده غیور آمریقایلرک کوستردکلی فداکارلقلردن بحثه مقاله مز مساعد دکل . یالکز شونتیه بی عرض ایتمک ایستورم : اشیا کیتدکجه کثرتی غائب ایدرک وحدته تقرب ایدیور . فن بر آزدها ایلرلر سه احتیالکله مولد المأ ، هه لیوم ، نهئون اسملرینی ویردیکمز نجیب و اساسلی ماده لر برکون « بر » ، وحدته اینه جک او وقت عجبا اهل حکمت ماده ایله قوتی نصل تفریق ایده جک ونه اسم ایله بونلرک کوکنی کسه جک ؟

محی الدین عربی و سائر متصوفینک روحانی قولاقلری
چینلا سین ! [۲]

(کوسناو لوبون) دن ترجمه ایتمش اولدیفغز و طبعی
ردست اکال اولان (دون و یارین) ک « علمک دائره سنده »
عنوانلی بحثی ده او قومایه حاضر اولاک . [اجتهاد]

مترو اوزونلق یابه ییلرلر . بر آز اوللری فن ، آتوملری عادتاً یووارلاق برر صاحجه جیق کی نک بر ماده طانیردی ؛ ایلک دفعه « قامبریخ » علماسندن انکلیز سیر « ارنست روترفورد » آتوملرک کندیسندن ده اوفق بر طاقم ماده لرك ترکیبندن عبارت اولدیفغی و حتی آتومک اوماده جیقله نظرأ قوجه مان بر جسم کی کورونیدیکنی ادعا ایتدی . و مؤخرأ آکلاشیلدیکه موادك آتوملری پک اوفق بر چکیردک ، « نوه » ایله اطرافنده دور ایدن منفی الکتریک یعنی الکترئونلردن عبارتدرلر و بو نوملرک بهری عادتاً بزم عالم شمسینمز کی برر عالم مثابه سنده در نوه مرکزه ، الکترئونلر ایسه عادتاً برر سیاره و یاپیک لره بکزه لرلر . بوبابده پک درین نظریهلر فکرلر چارپیشمقده در .

ماده یه کله م : ثقلت جزئیسه سی بر مضاعف مربع اولان اجسام بسیط نوملرنده ثقلتی درت اولان یالکز « هه لیوم » آتوملری واردر . ثقلتی درت اولمیانلرک نوملرنده هه لیومدن بشقه برده مولد المأ آتوملری بولنور . بو نظریه فیه پک مهمدر . سیر « ارنست روترفورد » آتوم ثقلتلری
ق = $12 (4 \times 3) = 5 \times 16 = 80$ مع = $4 \times 4 = 16$
(4×6) س = $28 = 7 \times 4 = 28$ ک = $32 = 8 \times 4$
اولان فحمدن ، مولد المأ موضه دن ، مانغز یادن ، سیلیسندن و کوکورتدن مولد المأ چیقار مدیفغی حالده ب = ۱۱
($2 \times 4 \times 3 = 24$) ن = $14 = 3 \times 4 \times 2$
ف = $19 = 4 \times 4 \times 3 = 48$ نا = $23 = 5 \times 4$
(3×3) آل = $27 = 3 \times 4 \times 6$ پ یاخود
فو = $31 = 7 \times 3$ شکل کیمیوی آتومیلری
کوستره ن بور ، آزوت ، فلور ، سودیورم ، آلومینیوم و فوسفوردن مولد المأ چیقار مشدر .

« تونکستن » ک ثقلت آتومیسه سی ۱۸۴ یعنی درت کره ۴۶ اولدیفغندن نوملرنده یالکز هه لیوم واردر . نتیجه کلام تدقیقات حاضره فیه جه بتون بسیط ماده لر هه لیوم و مولد المالدن مرکبدرلر . رادیومک خواصی و کافه مؤثراتی بو کون آتوملرک « عدم ملکیت » فی اثبات ایدیور یعنی آتوملر بذاته معروض تغیرات اولوب هیچ بروقت بزم آرزومزه تابع دکلددر . حرارتلری پک